

An aerial photograph of a lush green tropical forest. A wooden walkway with railings curves through the trees, leading to a small wooden hut with a thatched roof. In the upper right, there is a body of water with a green, algae-like patch. The overall scene is vibrant and natural.

cardano

 Klaverblad
verzekeringen

Tussen principes en politiek: De dubbele agenda van greenhushing

Kwartaalrapportage Duurzaam Beleggen | Eerste Kwartaal 2025

Voorwoord Klaverblad

We helpen mensen om prettig en onbezorgd te leven. Voor ons is het vanzelfsprekend om een positieve bijdrage aan de maatschappij te leveren. Dus natuurlijk ondernemen we duurzaam. Dat doen we onder andere via onze beleggingen. Al onze beleggingen worden onderzocht op milieu-, sociale en bestuurs- (ESG) onderwerpen. Zo voldoen alle onze beleggingen aan de sociaal ethische principes van Klaverblad. Deze principes zijn opgenomen in het duurzaam beleggingsbeleid en noemen we het ethische kader. Daarnaast geven we met via beleggingen extra aandacht de thema's klimaat, Biodiversiteit, Water en Circulariteit.

Klimaat:

Klaverblad wil klimaatneutraal beleggen. Naast klimaatneutraliteit in 2050, heeft Klaverblad tussentijdse doelstellingen gedefinieerd, bijvoorbeeld een 50% reductie in 2030 ten opzichte van het basisjaar 2020. (pagina 10)

Biodiversiteit:

Klaverblad streeft ernaar om uiterlijk in 2050 een netto-positieve bijdrage te leveren ("net gain") aan het herstel van biodiversiteit. Daarnaast willen we in 2030 niet meer bijdragen aan ontbossing. (Actieplan gereed, rapportage in ontwikkeling)

Water:

Klaverblad wil waterneutrale portefeuilles in 2030. Dit betekent dat onze beleggingen niet meer bijdragen aan het onttrekken van water uit een omgeving waar water schaars is en waar de natuur de schaarste niet uit zichzelf kan aanvullen.

Circulariteit:

Klaverblad wil circulariteit zo veel mogelijk stimuleren. Circulariteit zien we als een van de oplossingen om de druk op onze planeet te verlagen. In 2030 willen we dat de afvalproductie van de bedrijven waar we in beleggen 50% lager is dan in 2020. (Acties dienen te worden gedefinieerd)

Voor deze thema's definiëren we acties die we jaarlijks aanscherpen. Doordat we continu leren en er steeds meer data ter beschikking komt worden onze acties steeds concreter en beter meetbaar. Onze beleggingen passen we stapsgewijs aan. Dit doen we door:

- Het bepalen van ons beleggingsuniversum. Zo sluiten we bedrijven uit die niet passen bij onze doelstellingen of we investeren juist extra in bedrijven met een positieve bijdrage aan de thema's;
- gericht te investeringen in impact obligaties. Dit zijn obligaties of projecten en/of bedrijven die dat geld direct gebruiken om positieve impact te maken op onze thema's;
 - a. Van de vastrentende portefeuille bestaat minimaal 12% uit impact obligaties.
 - b. In 2030 wil Klaverblad het aandeel van de beleggingen dat in lijn is met de eerste twee milieudoelstellingen van de EU-taxonomie, klimaatadaptatie en klimaatmitigatie, verdubbeld hebben ten opzichte van 2022.
- Ultimo 2030 wil Klaverblad een nader te bepalen percentage van haar kapitaal beschikbaar hebben gesteld voor projecten en/of bedrijven die dat geld direct gebruiken om een positieve impact te maken gericht op het verbeteren van de landbouw;
- samen met anderen of via onze vermogensbeheerders bedrijven aan te sporen om positief (of minder negatief) bij te dragen aan de thema's;

In samenwerking met Cardano gaan we deze doelstellingen realiseren en wordt op kwartaalbasis gerapporteerd. In deze rapportage leest u vanaf pagina 10 wat we in het afgelopen kwartaal hebben bereikt.

Introductie

De evolutie van duurzaam beleggen in een veranderende wereld

Dennis van der Putten

Hoofd Duurzaamheid

Duurzaamheid is geen rechtlijnig opwaarts traject, maar een cyclus van vooruitgang en tegenslagen, enthousiasme en scepsis. Ervaren beleggers in duurzaamheid herkennen de golven; van euforie bij maatschappelijke doorbraken tot weerstand tijdens economische en politieke tegenwind. Op de lange termijn blijft de richting echter onvermijdelijk omhoog.

Het huidige geopolitieke en economische landschap dwingt institutionele beleggers hun duurzaamheidsstrategieën te herzien. De oorlog in Oekraïne en stijgende mondiale spanningen hebben de perceptie van defensie-investeringen veranderd. Terwijl wapenfabrikanten ooit als controversieel werden beschouwd, wordt defensie nu gezien als een essentiële pijler van vrede en veiligheid. Tegelijkertijd blijft klimaatverandering een structureel risico, maar de energietransitie wordt opnieuw geëvalueerd. Overheden richten hun prioriteiten opnieuw op energiezekerheid en economische veerkracht, wat beleggers tot nieuwe overwegingen dwingt, althans op korte termijn.

Unilever is een goed voorbeeld. Ooit een pionier met zijn Sustainable Living Plan, staat het bedrijf nu onder druk vanwege zorgen over kosten en de meetbaarheid van de impact. Beleggers stellen vragen: hoe kan duurzaamheid winstgevend blijven?

(artikel loopt door op de volgende pagina)

Inhoudsopgave

<u>Nieuws en trends: Ontwikkelingen in het eerste kwartaal</u>	5
<u>Thema onder de loop: Tussen principes en politiek: De dubbele agenda van greenhushing</u>	8
<u>Beleggen met impact</u>	10
<u>Stewardship in de praktijk</u>	11
<u>Voortgang op doelstellingen</u>	12

Introductie

De evolutie van duurzaam beleggen in een veranderende wereld

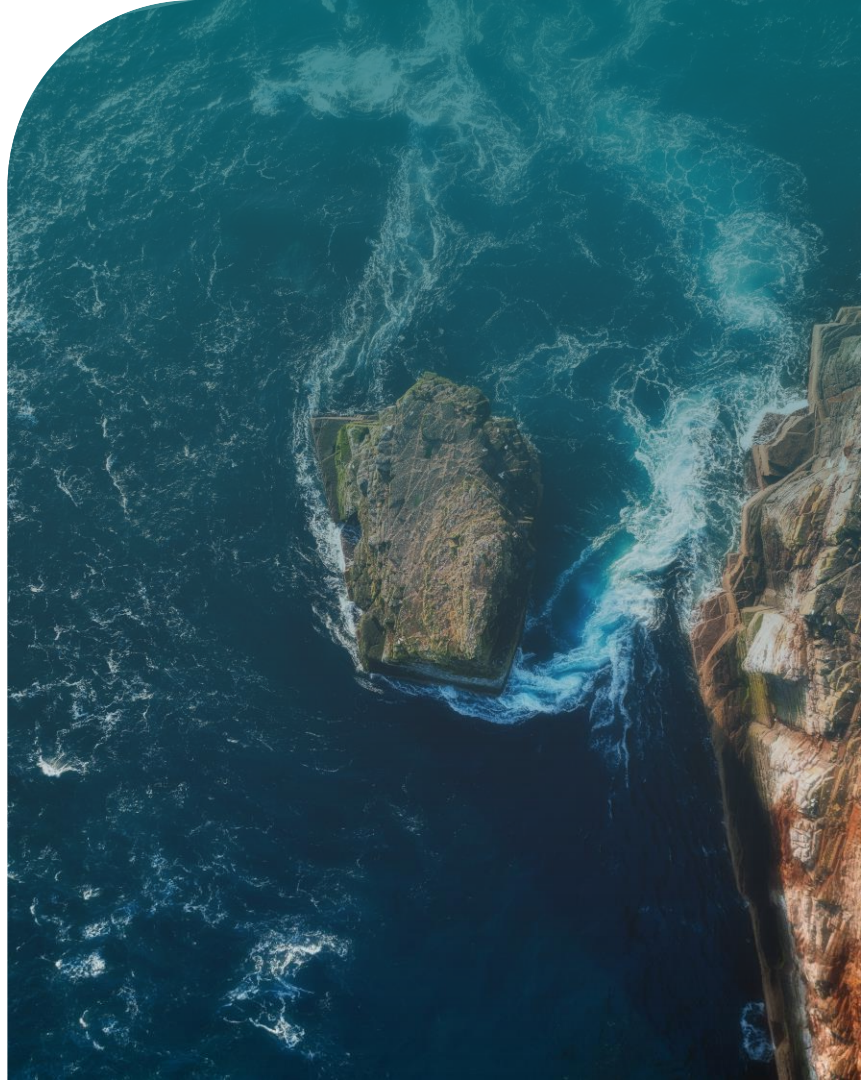

Dennis van der Putten

Hoofd Duurzaamheid

De cyclische aard van duurzaamheidsambities is opvallend duidelijk geworden. Toch blijven juist deze bedrijven, ondanks uitdagingen, innoveren en nieuwe normen stellen, zij het in een ander tempo.

Kortetermijndenken en acties kunnen de volatiliteit tijdelijk verminderen, maar langetermijn-systemische risico's blijven bestaan en kunnen zelfs groeien. Voor institutionele beleggers vereist duurzaam beleggen visie, aanpassingsvermogen, moed en doorzettingsvermogen. Door een dynamischere duurzaamheidsstrategie te hanteren, scherpere risicoanalyses uit te voeren en innovatieve manieren te ontwikkelen om impact te meten, kunnen pensioenfondsen en andere beleggers toekomstbestendig blijven. Uiteindelijk helpen degenen die vandaag de basis leggen mee aan het bouwen van een economie die niet alleen groeit, maar ook standhoudt.

Nieuws en trends

Ontwikkelingen in het eerste kwartaal

In dit hoofdstuk bespreken we nieuws en ontwikkelingen op het gebied van duurzaam beleggen.

Nieuwe Omnibus-verordening beïnvloedt financiële instellingen: impact op transparantie en beschikbaarheid van data

De recent ingevoerde Omnibus Regulation, die bedoeld is om de compliance-processen voor bedrijven te stroomlijnen, heeft tot aanzienlijke discussie geleid binnen de sector. Met een combinatie van verminderde rapportageverplichtingen en grotere flexibiliteit, wordt verwacht dat de verordening zowel operationele strategieën als het niveau van transparantie binnen de sector zal beïnvloeden.

Eén van de belangrijkste elementen van de Omnibus Regulation is de vermindering van de verplichtingen rond openbaarmaking. Bedrijven zijn niet langer verplicht om uitgebreide, gedetailleerde gegevens te delen, zoals eerder vereist werd onder eerdere regelgeving. Hoewel dit de naleving kan vereenvoudigen en administratieve lasten kan verlichten, hebben een aantal prominente partijen in de sector hun zorgen geuit dat het de toegang tot cruciale informatie kan beperken voor investeerders en andere stakeholders die vertrouwen op volledige disclosure om de prestaties en risico's van een bedrijf te beoordelen.

Aan de andere kant kunnen de minder strenge eisen rondom openbaarmaking ook kansen bieden voor instellingen om hun operaties te stroomlijnen en de kosten van dataverzameling en rapportage te verlagen. De afname van verplichte rapportageverplichtingen zou middelen kunnen vrijmaken die kunnen worden ingezet voor strategische investeringsbeslissingen in plaats van voor compliance.

De keerzijde hiervan is echter dat er mogelijk minder data beschikbaar zal zijn over

Ruud Hadders
Client Solutions Lead

Valeria Lobatón Verduzco
Sustainability Analyst

portfoliobedrijven, vooral diegenen die buiten het bereik vallen van grote, beursgenoteerde ondernemingen. Analisten vrezen dat minder frequente en minder gedetailleerde data het moeilijker kunnen maken om de werkelijke financiële gezondheid van kleinere of private bedrijven te beoordelen. Dit zou vragen kunnen oproepen over transparantie, met name voor investeerders die afhankelijk zijn van consistente en gedetailleerde gegevens om weloverwogen beslissingen te nemen.

Kortom, hoewel de Omnibus Regulation tot doel heeft financiële operaties te vereenvoudigen, zal de langetermijn-impact op transparantie van gegevens en het vertrouwen van investeerders nauwelijkt in de gaten moeten worden gehouden, terwijl de sector zich aanpast aan dit nieuwe regelgevingslandschap. De verschuiving in disclosure biedt zowel kansen als uitdagingen en vraagt om een balans tussen efficiëntie en de behoefte aan informatie in een steeds meer data-gedreven financiële wereld.

COP16 – VN-Biodiversiteitsconferentie in Rome

Na het uitblijven van consensus tijdens COP16 in november 2024 in Colombia over de financiering van mondiale biodiversiteitsdoelstellingen, werden de onderhandelingen in februari 2025 hervat in Rome. De hernieuwde gesprekken hadden als doel het vastleggen van duidelijke financiële toezeggingen ter ondersteuning van de implementatie van het Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework (GBF).

Uiteindelijk zijn de deelnemende landen overeengekomen om jaarlijks minimaal \$200 miljard te mobiliseren tegen 2030. Deze middelen zijn bedoeld ter ondersteuning van biodiversiteitsbehoud, met bijzondere aandacht voor de financieringsbehoeften van ontwikkelingslanden.

(artikel loopt door op de volgende pagina)

Nieuws en trends

Ontwikkelingen in het eerste kwartaal

Deze toezegging geldt als een belangrijke doorbraak, ondanks de bredere trend van afnemende internationale hulp – onder andere door het bevriezen van activiteiten door USAID en het terugschroeven van natuurgerelateerde financiering door zowel de VS als verschillende Europese landen.

Naast de financiële toezegging omvatte de uitkomst van de gesprekken ook de vaststelling van een monitoring framework en een roadmap voor de ontwikkeling van aanvullende financiële mechanismen. Deze instrumenten moeten bijdragen aan het behalen van de GBF-doelstellingen, waaronder het beschermen van 30% van het mondiale land- en zeegebied tegen 2030.

De rol van TNFD in het beschermen van biodiversiteit en bedrijfsresilience

In januari van dit jaar heeft de Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (TNFD) een nieuwe reeks sectorspecifieke richtlijnen gepubliceerd om bedrijven te ondersteunen bij het identificeren, beheren en rapporteren van natuurgerelateerde risico's en kansen. Deze update wordt gezien als een belangrijke impuls voor de verdere adoptie van TNFD door bedrijven en financiële instellingen.

De TNFD bouwt voort op de structuur van de breed toegepaste Taskforce on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), maar richt zich specifiek op natuurlijk kapitaal, waaronder biodiversiteit, ecosystemen en landgebruik. Een belangrijk onderscheidend element van het TNFD-framework is de nadruk op zowel de impact van bedrijven op de natuur als hun afhankelijkheden ervan, zoals toegang tot water, bestuiving en bodemgezondheid.

Deze dubbele focus – impact én afhankelijkheid – helpt organisaties om natuurgerelateerde risico's te identificeren die materieel kunnen zijn vanuit financieel oogpunt. Tegelijkertijd opent dit de deur naar het ontwikkelen van strategieën die bijdragen aan een nature-positive bedrijfsvoering. Dankzij de conceptuele overeenkomsten met TCFD kunnen ondernemingen die al klimaatrapportagesystemen en governance rond klimaatrisico's hebben, TNFD relatief eenvoudig integreren in hun bestaande processen.

Ruud Hadders
Client Solutions Lead

Valeria Lobatón Verduzco
Sustainability Analyst

De urgentie van een dergelijke integratie wordt onderstreept door het feit dat de planetary boundary voor biosferische integriteit – nauw verbonden met biodiversiteitsverlies – al is overschreden. Naarmate natuurgerelateerde risico's een grotere invloed krijgen op de mondiale economie, speelt TNFD een sleutelrol in het in lijn brengen van acties in de private sector met de doelstellingen van het Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework, waaronder het stoppen en terugdraaien van biodiversiteitsverlies tegen 2030.

Door natuurlijk kapitaal structureel te integreren in besluitvorming helpt TNFD om de kloof te overbruggen tussen ecologische integriteit en financiële veerkracht.

Europese asset owners heroverwegen defensie-investeringen: balans tussen veiligheid en ESG

In de afgelopen maanden hebben Europese asset owners – waaronder pensioenfondsen, verzekeraars en staatsinvesteringsfondsen – hun duurzame beleggingsstrategieën opnieuw tegen het licht gehouden, met bijzondere aandacht voor sectoren zoals defensie en wapentechnologie. Waar de defensie-industrie traditioneel als controversieel werd beschouwd, groeit inmiddels het besef dat deze sector essentieel is voor de langetermijn-veiligheid van Europa. Dit wordt mede ingegeven door toenemende geopolitieke spanningen en de aanhoudende oorlog in Oekraïne.

De escalerende spanningen in Oost-Europa hebben de noodzaak van een sterke en technologisch geavanceerde defensiesector benadrukt, waardoor steeds meer asset owners hun oorspronkelijke uitsluitingen of restricties heroverwegen.

(artikel loopt door op de volgende pagina)

Nieuws en trends

Ontwikkelingen in het eerste kwartaal

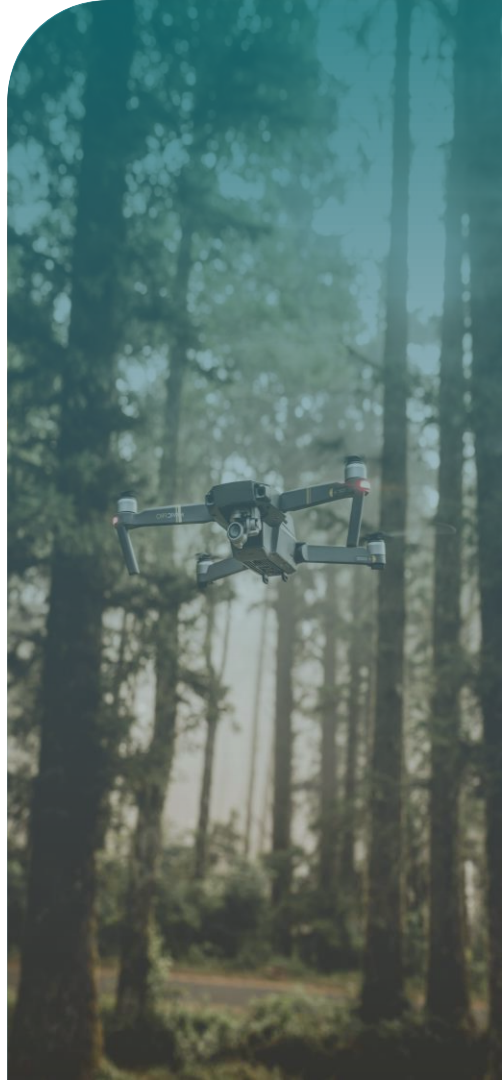
Tegelijkertijd verplicht regelgeving zoals de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) beleggers om transparant te zijn over hoe hun investeringen zich verhouden tot duurzaamheidsdoelstellingen.

Hoewel het debat zich vaak richt op investeringen in wapenproducenten – een sector die doorgaans op gespannen voet staat met ESG-criteria – biedt de veranderende beleggingsomgeving inmiddels meer nuance en flexibiliteit. Segmenten zoals cybersecurity en technologie voor vredesmissies worden steeds vaker gezien als maatschappelijk verantwoorde alternatieven, waarmee asset owners kunnen bijdragen aan defensie zonder direct te investeren in omstreden militaire productie.

Ook dual-use technologieën – zoals AI en cybersecurityoplossingen die zowel militaire als civiele toepassingen kennen – vormen interessante opties voor beleggers met ESG-ambities. Deze technologieën passen binnen een toekomstgerichte defensiestrategie én sluiten beter aan bij duurzaamheidskaders.

Daarnaast biedt het verstrekken van financiering aan overheden via defensie-gerelateerde staatsobligaties een andere manier om bij te dragen aan nationale veiligheid, zonder afbreuk te doen aan ESG-compliance. Deze vorm van financiering sluit aan bij bredere nationale belangen en versterkt de lange termijn weerbaarheid in een steeds instabieler geopolitiek klimaat. Een recent voorbeeld hiervan is de aankondiging van België om een investeringsfonds op te richten voor de financiering van strategische defensieaankopen, waaronder extra F-35's en munitie.

Investeren in defensie hoeft dus niet te betekenen dat men rechtstreeks aandelen koopt van wapenproducenten. Door te kiezen voor alternatieven, zoals dual-use technologie of defensie-obligaties, kunnen asset owners op een verantwoorde manier bijdragen aan Europese veiligheid, terwijl zij binnen hun ESG-randvoorwaarden blijven opereren. Deze benadering stelt hen in staat hun financiële doelstellingen te combineren met de bredere maatschappelijke behoefte aan een veilig en veerkrachtig Europa. Klaverblad handhaaft vooralsnog haar uitsluitingenbeleid op het gebied van wapens. Zij belegt niet in bedrijven of organisaties die betrokken zijn bij wapens.

Thema onder de loep

Tussen principes en politiek: De dubbele agenda van greenhushing

De afgelopen jaren is er binnen het bedrijfsleven een duidelijke verschuiving zichtbaar in hoe organisaties communiceren over hun duurzaamheidsinitiatieven. Waar Environmental, Social and Governance (ESG)-factoren inmiddels een centrale rol spelen in bedrijfsstrategieën, kiest een groeiend aantal organisaties ervoor om hun duurzaamheidsinspanningen bewust te minimaliseren of niet te communiceren—aangeduid als greenhushing.

Deze trend wint aan kracht in het huidige politieke klimaat, waarin klimaatbeleid steeds vaker tot maatschappelijke en politieke verdeeldheid leidt, met name in de Verenigde Staten en delen van Europa. De toenemende weerstand tegen ESG-beleid heeft ertoe geleid dat sommige bedrijven zich terugtrekken uit het publieke debat rondom duurzaamheid.

Drijfveren en gevolgen van greenhushing

Hoewel bedrijven intern nog steeds duurzaamheidsprogramma's en -beleid kunnen uitvoeren, kiezen ze er steeds vaker voor om hun doelen en voortgang niet publiekelijk te communiceren. Deze terughoudendheid wordt vaak ingegeven door zorgen over toenemende regelgevingsdruk, de angst om beschuldigd te worden van greenwashing, of mogelijke reputatieschade. Lopende projecten, vooral wanneer deze contractueel verplicht zijn, zullen doorgaans doorgang vinden, maar bedrijven hebben mogelijk minder stimulans om nieuwe doelstellingen te formuleren of deze extern te delen. Zo proberen zij korte termijn politieke onzekerheden te navigeren, zonder hun strategische aanpak op het gebied van klimaatrisico's fundamenteel te wijzigen.

Impact op DEI-initiatieven

De greenhushing-trend heeft ook implicaties voor het sociale aspect van

ESG, met name voor Diversity, Equity and Inclusion (DEI). Recentelijk stuurde de regering-Trump brieven naar enkele grote Europese bedrijven waarin zij werden aangespoord om zich te houden aan een presidentieel decreet dat DEI-programma's verbiedt. Hoewel initiatieven om raciale diversiteit en andere DEI-doelen te bevorderen mogelijk blijven bestaan, zouden bedrijven kunnen besluiten om hier minder openlijk over te communiceren. Deze terughoudendheid belemmert transparantie en kan de voortgang op sociaal vlak vertragen.

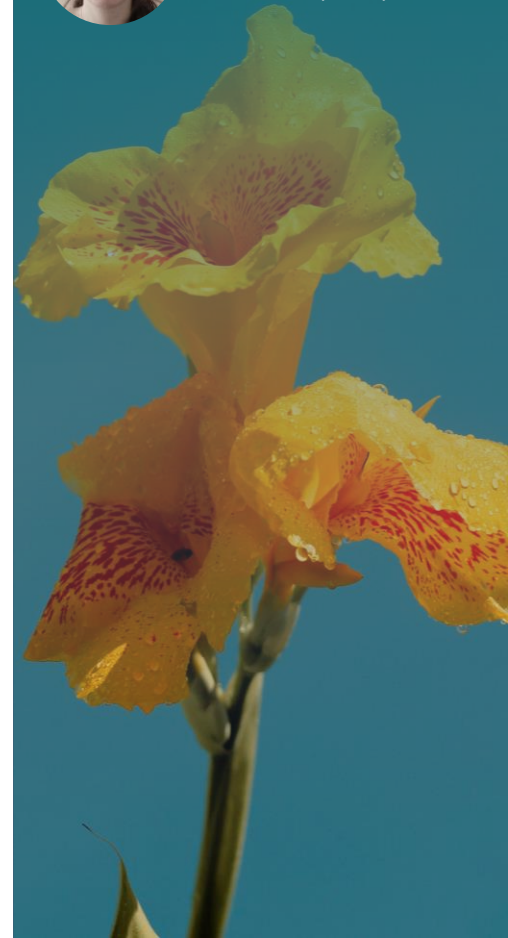
Regionale verschillen en ontwikkelingen op het gebied van regelgeving

De mate waarin greenhushing voorkomt, varieert sterk per regio en wordt beïnvloed door lokale politieke en regelgevende omstandigheden. In de Verenigde Staten worden sommige bedrijven juridisch uitgedaagd vanwege hun sterke klimaatambities, wat leidt tot een voorzichtige benadering in communicatie. In andere regio's kunnen bedrijven juist juridische risico's lopen wanneer zij onvoldoende klimaatmaatregelen nemen. Deze uiteenlopende contexten maken het voor bedrijven complex om effectief te communiceren over duurzaamheid.

(artikel loopt door op de volgende pagina)

Valeria Lobatón
Verdusco
Sustainability Analyst

Thema onder de loep

Tussen principes en politiek: De dubbele agenda van greenhushing

Nadelen van greenhushing

Hoewel greenhushing tijdelijk bescherming kan bieden tegen politieke of publieke kritiek, kent het meerdere nadelen:

- **Beperkte externe ESG-beïnvloeding:** Wanneer bedrijven informatie achterhouden, vermindert dat het vermogen van beleggers, consumenten en maatschappelijke actoren om duurzame gedragsverandering te stimuleren en verantwoording te eisen.
- **Gemiste kansen voor merkdifferentiatie:** Transparantie over ESG-inspanningen kan merkloyaliteit versterken en klanten aantrekken die waarde hechten aan duurzaamheid. Greenhushing ondermijnt deze mogelijkheid.
- **Verlies van investeerdersinteresse:** Vooral ESG-gerichte beleggers zoeken naar bedrijven met een aantoonbare duurzaamheidsvisie. Een gebrek aan transparantie kan ertoe leiden dat bedrijven buiten de boot vallen bij duurzame investeringsfondsen.
- **Regelgevend risico:** Naarmate ESG-rapportageverplichtingen toenemen, lopen bedrijven die hun inspanningen niet communiceren het risico op sancties of het niet tijdig inspelen op veranderende regelgeving.
- **Gemiste kansen voor sectorale samenwerking:** ESG-thema's zijn onderdeel van bredere maatschappelijke dialogen. Bedrijven die zich stilhouden, missen waardevolle kansen voor samenwerking, netwerkvorming en invloed op beleidsvorming.

Greenhushing gezien vanuit het perspectief van beleggers

Hoewel greenhushing op korte termijn een strategie lijkt om controverses te vermijden, kunnen de langetermijneffecten negatief uitpakken: gemiste kansen, afname van vertrouwen, en verlies van

concurrentievoordeel. Beleggers doen er daarom goed aan alert te zijn op de risico's van greenhushing en hun invloed te gebruiken om bedrijven aan te moedigen tot transparanter en verantwoord ESG-beleid.

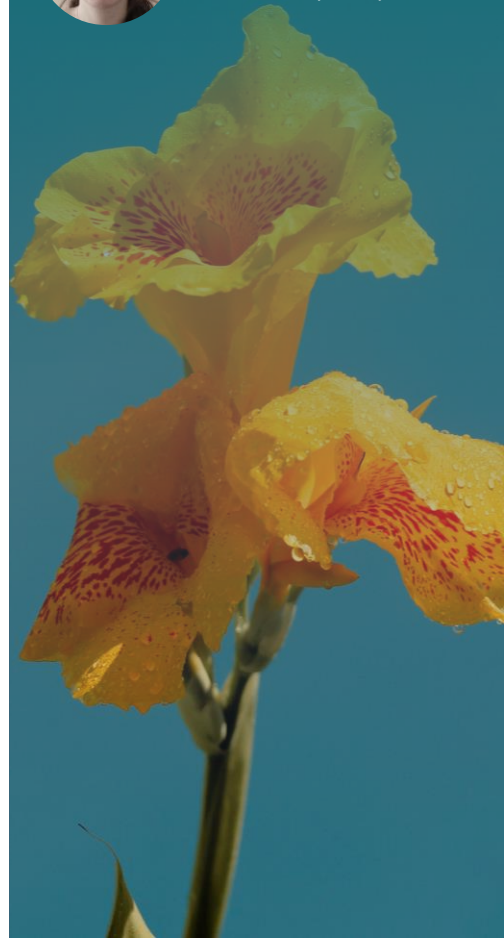
Bijvoorbeeld door:

- **Actieve dialoog en engagement:** In gesprek gaan met bedrijven om meer openheid in ESG-disclosures te stimuleren. Directe betrokkenheid kan inzicht geven in interne duurzaamheidsprestaties die niet publiek worden gedeeld.
- **Uitgebreidere due diligence:** Gebruikmaken van geavanceerde ESG-analysemodellen en -frameworks om duurzaamheidsprestaties te beoordelen, zelfs bij beperkte publieke informatie.
- **Pleiten voor standaardisatie:** Ondersteunen van initiatieven die ESG-rapportage harmoniseren, om greenhushing tegen te gaan en vergelijkbaarheid tussen bedrijven te bevorderen.

Greenhushing vormt een uitdaging voor de financiële sector en belemmert de ontwikkeling van een transparant en duurzaam beleggingsklimaat. Naarmate bedrijven balanceren tussen politieke druk en regelgeving, wordt de rol van beleggers cruciaal. Door te pleiten voor openheid, gericht engagement en gestandaardiseerde rapportage kunnen zij bijdragen aan een veerkrachtiger en verantwoord financieel ecosysteem.

Valeria Lobatón
Verdusco
Sustainability Analyst

Beleggen met impact

Impactobligaties

Impactobligaties passen bij de ambitie zo breed mogelijk bij te dragen aan de financiering van duurzame activiteiten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën van impactobligaties¹, waarbij er wordt aangesloten bij internationale standaarden zoals de *Green Bond Principles*:

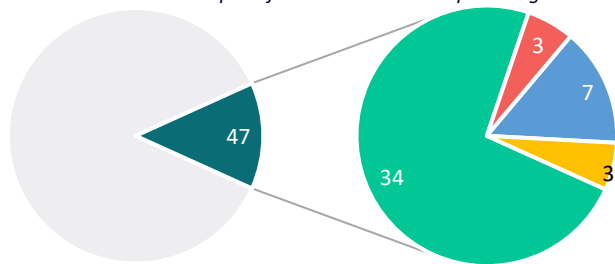
- Groen
- Sociaal
- Duurzaam
- Sustainability-linked²

Per het einde van het eerste kwartaal van 2025 is er €47 miljoen belegd in impactobligaties. Daarmee is ongeveer 14% van de vastrentende portefeuille (exclusief hypotheek) in impactobligaties belegd.

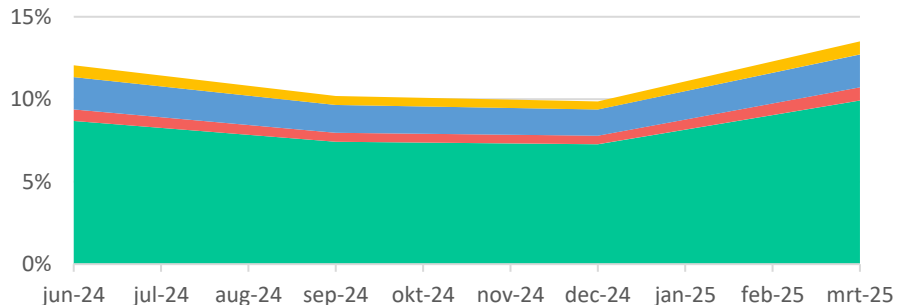
Omvang impactobligaties per categorie (€ mln.)

Totaal vastrentende portefeuille

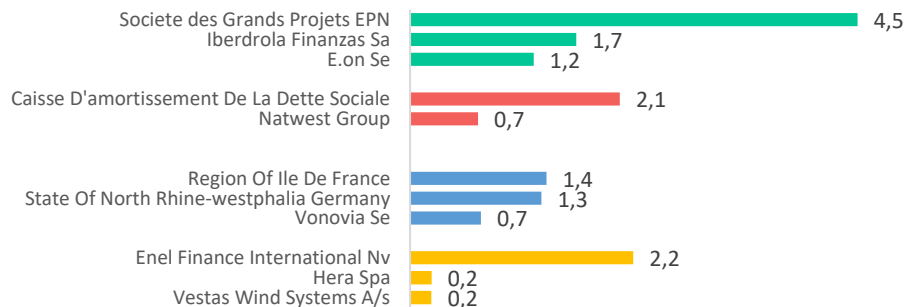
Impactobligaties

Ontwikkeling impactobligaties op totale vastrentende portefeuille³ (%)

Top 3 Impact-obligaties per categorie (€ mln.)

¹ De wijze waarop obligaties worden beoordeeld en gecategoriseerd staat omschreven in het [beoordelingsraamwerk voor impactobligaties van Cardano](#)

² Sustainability-linked bonds (SLB's) zijn obligaties waarbij de uitgever minder rente op de obligatie betaalt als vooraf vastgestelde duurzame doelstellingen worden gehaald.

³ Exclusief hypotheek.

Stewardship in de Praktijk

Vertragende voortuigang van klimaatambities

In de afgelopen vijf tot tien jaar hebben veel bedrijven zich publiekelijk gecommitteerd aan doelstellingen voor koolstofreductie en zijn zij gestart met het publiceren en implementeren van strategieën om deze te realiseren. In de afgelopen maanden constateren wij echter een verschuiving in dit momentum. In verschillende engagementdialogen met bedrijven over klimaatverandering, observeren we een terughoudendheid bij het stellen van nieuwe of ambitieuzere doelstellingen. Sommige bedrijven schalen zelfs hun bestaande klimaattoezegingen terug en verminderen investeringen in klimaatoplossingen. Tijdens onze engagementdialogen geven ondernemingen vaak aan dat het ontbreken van een ondersteunend beleidskader een belangrijke belemmering vormt om hun doelstellingen vast te houden en de transitie in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs te versnellen.

Stagnerende Vooruitgang in de Olie- en Gassector

In het eerste kwartaal van 2025 zijn wij, ook mede namens Klaverblad, in gesprek gegaan met diverse bedrijven in de olie- en gassector – een sector waar we recentelijk de meest significante terugval in ambities hebben waargenomen. Hoewel bedrijven doorgaans open blijven staan voor dialoog, is er weinig vooruitgang geboekt ten aanzien van onze engagementdoelstellingen. Veel ondernemingen schalen hun klimaatdoelstellingen actief terug en verminderen de kapitaalallocatie naar koolstofarme oplossingen (Low-Carbon Solutions, LCS).

Zo liet Equinor eerder positieve stappen zien door een doelstelling vast te stellen waarbij 50% van de kapitaalinvesteringen tegen 2030 zou worden toegewezen aan LCS. In het herziene energie-transitieplan, gepubliceerd in maart 2025, heeft het bedrijf deze doelstelling echter laten vallen en het hernieuwbare-energiedoel voor 2030 verlaagd van 12–16 GW naar 10–12 GW. Tijdens onze dialoog in maart gaf Equinor aan dat de lage winstgevendheid van LCS en regelgevende obstakels de belangrijkste redenen zijn voor het niet kunnen handhaven van hun klimaatambities.

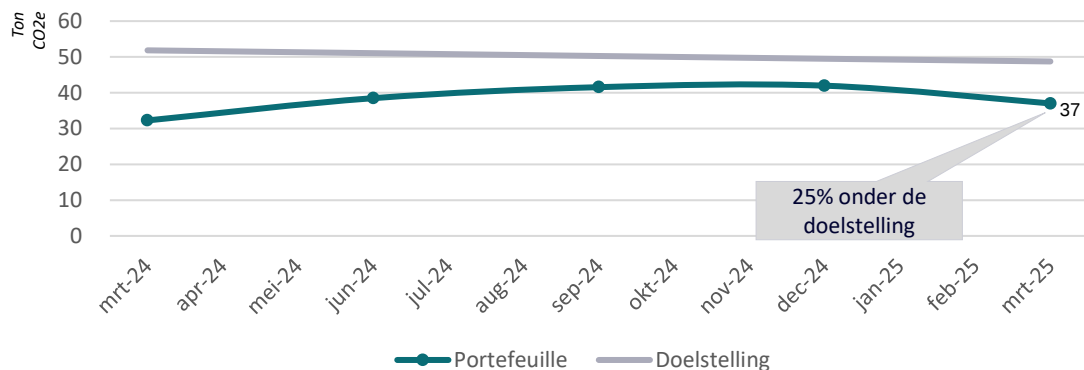
Mariët Druif

Responsible Investment Officer

Doelstellingen

Voortgang op CO₂e-reductie – scope 1 & 2

Ontwikkeling van CO₂e-voetafdruk (scope 1 en 2) per miljoen belegde euro voor corporates^{1,4}

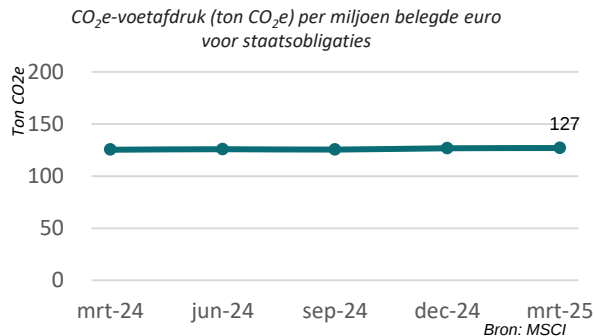

Het akkoord van de klimaatconferentie van Parijs heeft bepaald dat de temperatuurstijging ten opzichte van de pre-industriële periode wereldwijd ver onder de twee graden moet blijven, bij voorkeur onder de anderhalve graad. Dit betekent dat ten opzichte van 2019, toen het klimaatcommitment van de financiële sector in Nederland werd getekend, een jaarlijkse reductie van ten minste 7% moet worden gerealiseerd.

De koolstofvoetafdruk is met 12% afgenomen ten opzichte van het voorgaande kwartaal. De uitstootintensiteit in Eurogrid GmbH is verder afgenomen, terwijl andere bedrijven, zoals Enel Finance International Nv, CRH SMW Finance DAC en Cie De Saint-gobain, ook afnames lieten zien in intensiteit.

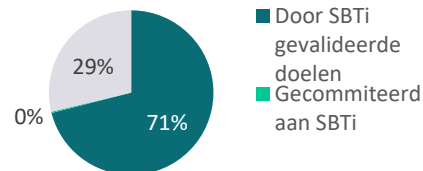
Bron: MSCI

Ontwikkeling van CO₂e-voetafdruk voor staatsobligaties²

Op wetenschap gebaseerde reductiedoelstellingen³

Percentage van beleggingen in bedrijven in CO₂-intensieve sectoren met wetenschappelijke reductiedoelstellingen)

Bron: MSCI

¹ Voor 91% van de portefeuille is er gerapporteerde of geschatte data beschikbaar met een datakwaliteitscore van 2,6 (1 = hoogste kwaliteit; 5 = laagste kwaliteit).

² CO₂e-voetafdruk wordt separaat gerapporteerd voor bedrijven en staatsobligaties in lijn met de PCAF methodologie, waarbij de economische activiteiten binnen een land wordt meegenomen in de berekening van de CO₂e-voetafdruk van staatsobligaties.

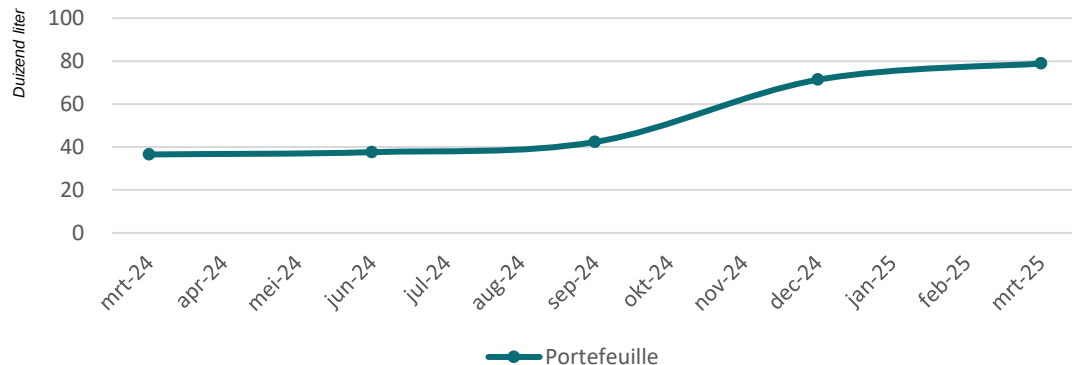
³ Datadekking is nog zeer laag (<10% van de portefeuille), maar zal in de toekomst verbeteren aldaar bedrijven die onder de CSRD vallen hierover moeten gaan rapporteren.

⁴ Aangepaste doel formule ten opzichte van vorige reports.

Doelstellingen

Voortgang op reductie waterverbruik

Ontwikkeling waterverbruik (liter) per miljoen belegde euro

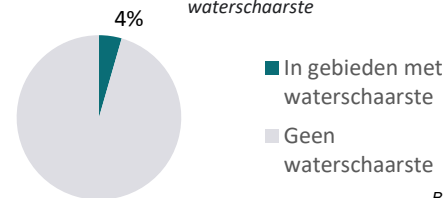
Klaverblad wil waterneutrale portefeuilles in 2030. Dit betekent dat onze beleggingen niet meer bijdragen aan het onttrekken van water uit een omgeving waar water schaars is en waar de natuur de schaarste niet uit zichzelf kan aanvullen. Daarom wordt deze indicator meegewogen in beleggingsbeslissingen en wordt de ontwikkeling van het waterverbruik in de portefeuille gemonitord.

Gedurende de laatste drie maanden is de watervoetafdruk met 10% gestegen ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Dit komt voornamelijk door bedrijven in sectoren als Elektrische Nutsvoorzieningen en Olie, Gas & Verbruiksbrandstoffen. Deze bedrijven zijn actief in waterschaarse gebieden en gebruiken traditioneel veel water.

Bron: MSCI

Beleggingen in gebieden met waterschaarste

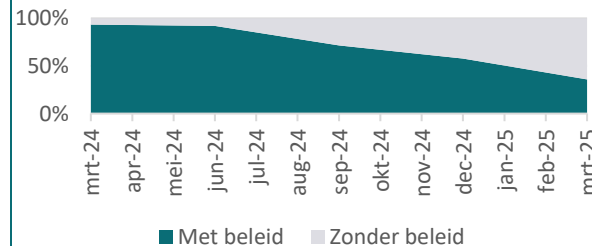
Percentage van beleggingen in bedrijven actief in gebieden met waterschaarste

Bron: MSCI

Reductiedoelstellingen voor watervoetafdruk¹

Percentage van beleggingen in bedrijven met of zonder initiatieven om het waterverbruik te verminderen¹

Bron: Sustainalytics

cardano

Cardano | Weena 690, 21st floor, PO Box 19293, 3001 BG Rotterdam Nederland
T: +31 (0)10 206 1300 | E: info@cardano.com | W: cardano.com

Cardano Asset Management N.V. is statutair gevestigd te Rotterdam – KvK-nummer: 30143634.

Disclaimer

Cardano Asset Management N.V. (voorheen ACTIAM N.V.) en Cardano Sense B.V. (ACTIAM Sense B.V.) (gezamenlijk Cardano) streven ernaar om nauwkeurige en actuele informatie te verstrekken uit betrouwbare bronnen. Cardano staat echter niet in voor de juistheid en volledigheid van de informatie die in dit document wordt gegeven (hierna te noemen: informatie). De informatie kan technische of redactionele onnauwkeurigheden of typografische fouten bevatten. Cardano geeft geen garanties, expliciet of impliciet, met betrekking tot de vraag of de informatie juist, volledig of actueel is. Cardano is niet verplicht om de informatie aan te passen of om onnauwkeurigheden of fouten te corrigeren.

De ontvangers hiervan kunnen geen rechten ontleen aan deze informatie. De informatie in deze presentatie is gebaseerd op historische gegevens en is geen betrouwbare bron voor het voorspellen van toekomstige waarden of koersen. De informatie is vergelijkbaar met, maar mogelijk niet identiek aan de informatie die door Cardano voor interne doeleinden wordt gebruikt. Cardano garandeert niet dat de kwantitatieve opbrengsten / winsten of andere resultaten met betrekking tot de verstrekte informatie gelijk zullen zijn aan de potentiële winsten en resultaten volgens de prijsmodellen van Cardano.

Het is niet toegestaan de informatie te vermenigvuldigen, reproduceren, distribueren, verspreiden of tegen vergoeding beschikbaar te stellen aan derden, of voor commerciële doeleinden te gebruiken zonder de voorafgaande uitdrukkelijke, schriftelijke, toestemming van Cardano.

De bespreking van risico's met betrekking tot informatie kan niet worden beschouwd als een volledige opsomming van alle terugkerende risico's. De informatie mag door de ontvanger niet worden geïnterpreteerd als zakelijk, financieel, investeringsadvies, hedging-, handels-, juridisch, regulerend, fiscaal of boekhoudkundig advies. De ontvanger van de informatie is zelf verantwoordelijk voor het gebruik van de informatie. De beslissingen op basis van de informatie zijn voor rekening en risico van de ontvanger.

De informatie is uitsluitend bedoeld voor professionele en institutionele beleggers in de zin van artikel 1:1 van de Wet op het Financieel Toezicht (Wft) en is niet bestemd voor US Persons als gedefinieerd in de United States Securities Act of 1933 en mag niet gebruikt worden voor het werven van investeringen of inschrijven op effecten in landen waar dit niet is toegestaan door de lokale toezichthouder of wet- en regelgeving.

Met betrekking tot diensten verleend door Cardano Asset Management N.V.: De informatie is uitsluitend opgesteld ter informatie en is geen aanbod (of uitnodiging):

- om effecten of een ander beleggingsproduct te kopen of verkopen
- om deel te nemen in een handelsstrategie
- tot het verlenen van een beleggingsdienst

Bepaalde informatie in dit document (de "informatie") is afkomstig van/auteursrechtelijk beschermd door MSCI Inc., MSCI ESG Research LLC, of hun dochterondernemingen ("MSCI"), of informatieleveranciers (samen de "MSCI-partijen") en kan zijn gebruikt om scores, signalen of andere indicatoren te berekenen.

De informatie is uitsluitend bestemd voor intern gebruik en mag niet geheel of gedeeltelijk worden gereproduceerd of verspreid zonder voorafgaande schriftelijke toestemming. De informatie mag niet worden gebruikt voor, en vormt ook geen aanbod om effecten, financiële instrumenten of producten, handelsstrategieën of indexen te kopen of verkopen, of deze te promoten of aan te bevelen. Sommige fondsen kunnen zijn gebaseerd op of gekoppeld aan MSCI-indices, en MSCI kan worden gecompenseerd op basis van het beheerd vermogen van het fonds of andere maatstaven.

MSCI heeft een informatiebarrière opgeworpen tussen indexonderzoek en bepaalde informatie. Geen van de informatie kan op zichzelf worden gebruikt om te bepalen welke effecten moeten worden gekocht of verkocht of wanneer ze moeten worden gekocht of verkocht. De informatie wordt verstrekt "zoals deze is" en de gebruiker aanvaardt het volledige risico van elk gebruik dat hij maakt of laat maken van de informatie.

Geen enkele MSCI-partij garandeert de originaliteit, nauwkeurigheid en/of volledigheid van de informatie en elke MSCI-partij wijst uitdrukkelijk alle expliciete of impliciete garanties van de hand. Geen enkele MSCI-partij is aansprakelijk voor fouten of weglatingen in verband met deze informatie, of voor enige aansprakelijkheid voor directe, indirecte, speciale, punitieve, gevolg of enige andere schade (inclusief gederfde winst), zelfs als zij op de hoogte is gesteld van de mogelijkheid van dergelijke schade.

© Cardano 2025